

Sygn. akt VU 1536/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **B. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 28 października 2013 r. sygn.(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1536/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił B. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawca w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku nie udowodnił 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Tym samym w przypadku wnioskodawcy całkowita niezdolność do pracy winna powstać do 8 stycznia 2006 roku natomiast częściowa niezdolność do pracy do dnia 29 września 2003 roku. Komisja Lekarska ZUS ustaliła, iż wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy i niezdolność ta powstała od kwietnia 2013 roku. Z tych względów w ocenie organu rentowego brak jest podstaw do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu skarżący B. P. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie żądanego prawa. Wskazał, że pracował przez 25 lat, obecnie jest ciężko chory, nie ma środków do życia a o przyznaniu renty z tytułu niezdolności do pracy winny decydować nie tylko przepisy prawa ale także zasady współżycia społecznego.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

B. P. urodził się w dniu (...).

(dowód: wniosek o rentę k. 1-4 akt rentowych)

Wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący 26 lat, 9 miesięcy, 25 dni okresów składkowych oraz 25 dni okresów nieskładkowych – łącznie 26 lat, 10 miesięcy i 20 dni.

(okoliczność niesporna, odpowiedź na odwołanie k. 4)

Wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w okresach od:

- 2 września 1969 roku do dnia 15 lutego 1977 roku na stanowisku frezer,
- 14 marca 1977 roku do 19 sierpnia 1978 roku na stanowisku kierowcy,
- 18 czerwca 1980 roku do 29 listopada 1980 roku na stanowisku kierowcy,
- 3 marca 1981 roku do 30 czerwca 1982 roku na stanowisku szlifierz-docieracz,
- 16 lipca 1982 roku do 10 grudnia 1983 roku na stanowisku ładowacz,
- 15 grudnia 1983 roku do 20 października 1987 roku na stanowisku ślusarz, tokarz,
- 1 lutego 1988 roku do 30 czerwca 1990 roku na stanowisku robotnik torowy,
- 3 kwietnia 1995 roku do 22 grudnia 1999 roku na stanowisku tokarz,
- 1 sierpnia 2001 roku do 30 listopada 2001 roku i od dnia 10 grudnia 2001 roku do **29 marca 2002 roku**.

Ponadto w okresie od 8 września 1978 roku do 30 kwietnia 1984 roku prowadził własną działalność gospodarczą.

Wnioskodawca był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. jako bezrobotny w okresach od 22 sierpnia 1990 roku do 30 września 1991 roku, od 3 sierpnia 1993 roku do 27 kwietnia 1995 roku, od 23 grudnia 1999 roku do 31 lipca 2001 roku, od 3 października 2002 roku do 24 kwietnia 2003 roku, od 21 lipca 2005 roku do 23 października 2005 roku, od 7 maja 2010 roku do nadal, natomiast zasiłek dla bezrobotnych otrzymywał w okresach od: 30 sierpnia 1990 roku do 30 września 1991 roku, od 31 grudnia 1999 roku do 29 czerwca 2000 roku.

(dowód: świadectwa pracy k. 5-20, k. 23, zaświadczenie z PUP k. 8 akt rentowych, zaświadczenie k. 9 akt kapitałowych, wyliczenia okresów składkowych i nieskładkowych k. 12-13 akt rentowych, karta przebiegu zatrudnienia k. 16 akt kapitałowych, zaświadczenie k. 9 akt kapitałowych)

W dniu 10 lipca 2013 roku wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek o rentę k. 1-4 akt rentowych)

W dziesięcioleciu na datę zgłoszenia wniosku o rentę wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

(okoliczność niesporna)

Wymagane 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawca wykazał w dziesięcioleciu od 9 stycznia 1996 roku do 8 stycznia 2006 rok.

(dowód: wyliczenie okresów składkowych i nieskładkowych k. 13-13verte akt rentowych)

Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 2 sierpnia 2013 roku, po rozpoznaniu u wnioskodawcy raka głowy trzustki z przerzutami do wątroby w trakcie chemioterapii, uznał go całkowicie niezdolnego do pracy do 31 sierpnia 2015 roku, a całkowita niezdolność powstała od kwietnia 2013 roku (tj. po 8 stycznia 2006 roku) natomiast częściowa niezdolność do pracy powstała po 29 września 2003 roku.

(dowód: orzeczenie z dnia 2.08.2013r. - k.15 akt rentowych wraz z dokumentacją medyczną – teczka)

W dniu 19 września 2013 roku B. P. wniósł sprzeciw do komisji lekarskiej wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego złożenia.

Organ rentowy przywrócił wnioskodawcy termin do wniesienia sprzeciwu do komisji lekarskiej.

(dowód: sprzeciw –k. 54 akt dokumentacji medycznej, wniosek o przywrócenie terminu – k.56 akt dokumentacji medycznej, pismo ZUS z 26.09.2013r. – k. 58 akt dokumentacji medycznej)

Orzeczeniem z dnia 8 października 2013 roku komisja lekarska ZUS – po rozpoznaniu sprzeciwu wnioskodawcy - wydała orzeczenie zgodne z opinią lekarza orzecznika ZUS. Po ponownym badaniu zdiagnozowano u wnioskodawczynie: raka głowy trzustki z przerzutami do wątroby w trakcie chemioterapii .

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 8.10.2013r. k. 20 akt rentowych wraz z dokumentacją medyczną – k. 60 - teczka)

Aktualnie u wnioskodawcy występuje rak trzustki z przerzutami do wątroby w trakcie chemioterapii Gemcytabiną.

(dowód: opinia biegłego onkologa D. P. k. 10-11)

Z powodów onkologicznych wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy okresowo od 31 sierpnia 2015 roku, całkowita niezdolność do pracy powstała po 8 stycznia 2006 roku, częściowa niezdolność do pracy powstała po 29 września 2003 roku.

(dowód: opinia biegłego onkologa D. P. k. 10-11)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 poz. 140 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt 10 lit. a), pkt 11-12, 13 lit. a), pkt 14 lit. a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust.1 pkt.3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (ust. 2 art. 57).

Z kolei zgodnie z art. 58 ust. 1 powołanej ustawy, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;

5) 5 lat-jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust.1 pkt.5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 2 w/w ustawy).

Dodatkowo ustawodawca wprowadził ustawą z 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2011.187.1112), obowiązującej od 23 września 2011 r. przepis art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który uzależnił zwolnienie z warunku wykazania 5 lat ubezpieczenia w dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku (oraz powstanie niezdolności do pracy) od wykazania okresu składkowego, o którym mowa w art. 6, wynoszącego co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz uznania ubezpieczonych za całkowicie niezdolnych do pracy.

Przepis art. 58 ust. 2 uściśla obowiązek posiadania odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego zawarty w art. 57 analizowanej ustawy, dla osób ubiegających się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. W celu zachowania czasowego związku niezdolności do pracy z tytułem ubezpieczeń rentowych ustawodawca wprowadził zasadę, że wymagany okres składkowy i nieskładkowy, dla ubezpieczonych powyżej 30 roku życia, musi przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku rentowego lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust. 2). Ten dodatkowy warunek dotyczy wyłącznie okresu pięcioletniego, wymaganego od osób, u których niezdolność do pracy powstała powyżej 30 roku życia (por. wyrok SN z dnia 2 grudnia 2004 r., I UK 56/04, OSNPUSiSP 2005, nr 12, poz. 178). U pozostałych osób wymagany okres składkowy i nieskładkowy oblicza się z całego okresu aktywności zawodowej. Dziesięciolecie ustala się od konkretnej daty dziennej (tj. dnia złożenia wniosku rentowego lub dnia powstania niezdolności do pracy; przy tej drugiej sytuacji należy uwzględnić regulacje art. 14 ust. 2).

Podsumowując i wskazując za Sądem Apelacyjnym w Poznaniu (wyrok z dnia 22 sierpnia 2013 roku, sygn. akt III AUa 224/13, opubl. Lex nr 1363315) w obecnym stanie prawnym uregulowanie zawarte w art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej obejmuje krąg osób wymienionych w art. 58 ust. 1 pkt 1-4 tej ustawy. Natomiast w przypadku osób, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5, tj. ubezpieczonych których niezdolność do pracy powstała po 30 roku życia, lex specialis stanowi właśnie art. 58 ust. 4.

Osoba całkowicie niezdolna do pracy, która udowodniła okres składkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny, ma prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy bez względu na to, czy niezdolna do pracy stała się przed upływem 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia lub innych okresów, wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jak również bez względu na to, czy w ostatnim dziesięcioleciu ma co najmniej 5-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Ustawodawca uznał, że w przypadku osób całkowicie niezdolnych do pracy, posiadających tak długi okres składkowy, racjonalne jest zrezygnowanie z dodatkowych warunków nabycia prawa do renty.

W przedmiotowej sprawie, co jest bezsporne wnioskodawca okresu składkowego w wymiarze 30 lat nie posiada (**posiada 26 lat 9 miesięcy i 25 dni okresów składkowych**), tym samym brak jest możliwości wyłączenia go z obowiązku wykazania okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 5 lat w dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o świadczenie lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Wnioskodawca B. P. udowodnił **26 lat, 10 miesięcy i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych**. W ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę nie wykazał 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Ten okres wykazał w dziesięcioleciu przed 8 stycznia 2006 roku tj. w okresie od 9 stycznia 1996 roku do 8 stycznia 2006 roku.

Dlatego w stosunku do wnioskodawcy **całkowita niezdolność** do pracy winna powstać **do 8 stycznia 2006 roku**, natomiast **częściowa niezdolność** do pracy u wnioskodawcy winna powstać w okresie 18-tu miesięcy od ustania okresów ubezpieczenia (art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy), a więc **do dnia 29 września 2003 roku** (wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu do dnia 29 marca 2002 roku – k. 9 akt rentowych).

Dla ustalenia, czy wnioskodawca jest niezdolny do pracy w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz kiedy powstała niezdolność do pracy, Sąd z urzędu dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu onkologa D. P., w ramach którego mieszczą się rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia.

Z jednoznacznej i spójnej w swej treści, podzielonej przez Sąd opinii biegłego onkologa, sporządzonej po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną oraz po przeprowadzeniu osobistego badania wnioskodawcy wynika, że charakter i nasilenie występującego u wnioskodawcy schorzenia w postaci zaawansowanego raka trzustki z przerzutami do wątroby powoduje jego **całkowitą okresową (do 31 sierpnia 2015 roku) niezdolność do pracy**. Biegły ustalił, że rak trzustki został rozpoznany w kwietniu 2013 roku. Mimo dużego zaawansowania choroby nowotworowej w chwili rozpoznania, choroba nowotworowa powstała nie więcej niż jeden rok - półtora przed rozpoznaniem, które nastąpiło w kwietniu 2013 roku. Taki jest bowiem przybliżony czas powstania tego typu nowotworu oraz dynamika rozwoju w takiej lokalizacji jak u wnioskodawcy. Z tego względu w ocenie biegłego, **całkowita niezdolność do pracy musiała powstać po 8 stycznia 2006 roku a częściowa niezdolność po 29 września 2003 roku**.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek podstaw, aby podważać prawidłowość ustaleń przez biegłego co do daty powstania niezdolności do pracy wnioskodawcy. Podstaw takich nie znalazł również ubezpieczony, gdyż ostatecznie na rozprawie w dniu 6 lutego 2014 roku, nie kwestionował opinii biegłego w tym zakresie.

Reasumując, B. P. jako osoba, której niezdolność do pracy powstała po 30 roku życia nie jest objęta uregulowaniem z art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej. Jednocześnie odwołujący nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na zasadach ogólnych, określonych w art. 57 ust. 1 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 oraz w zw. z art. 58 ust. 2 ustawy, jak i przesłanek z art. 58 ust. 4. Decyzja organu rentowego odmawiająca odwołującemu prawa do renty, w ocenie Sądu jest prawidłowa.

Odnosząc się do okoliczności, na które powołał się w odwołaniu skarżący, wskazać należy, iż, jakkolwiek za zrozumiałe można uznać, iż w jego subiektywnym przekonaniu uzasadniają one zmianę decyzji ZUS, to w świetle powołanych powyżej przepisów nie mają wpływu na prawo B. P. do świadczenia rentowego.

Obowiązujące prawo nie nakłada na Państwo obowiązku zapewnienia każdemu obywatelowi - także niezdolnemu do pracy ze względu na stan zdrowia lub wiek albo pozostającemu bez pracy nie z własnej woli, świadczenia z ubezpieczenia społecznego zapewniającego zaspokojenie niezbędnych potrzeb (wyroki Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2007 r., w sprawie I CSK 488/06, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 sierpnia 2012 r., w sprawie III AUa. 311/12).

Na marginesie wskazać należy, iż odwołujący, ma prawo ubiegania się o rentę w drodze wyjątku przewidzianą w art. 83 ust. 1 ww ustawy, który stanowi, iż ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą - ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek - podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania, Prezes Zakładu może przyznać w drodze wyjątku świadczenia w wysokości nieprzekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.